

Slovo k povzbuzení na neděli 24. prosince 2023, na 4. neděli adventní – B
Biblická čtení: 2Sam 7,1-5.8b-12.14.16; Ž 89; Řím 16,25-27; Lk 1,26-38

Milé sestry, milí bratři,

čtvrtá neděle adventní každoročně spadá do předvánočního týdne, který v bohoslužbě zpřítomňuje události narození Páně bezprostředně předcházející. Letos je tato bezprostřednost ještě umocněna, neboť dnešní odpoledne se již přehoupne do předvečera Narození Páně.

Zvěstování Panně Marii, o němž slyšíme v evangeliu, není jen nejzásadnější událostí těchto dnů, ale – z křesťanského pohledu – celých dějin vůbec. Jde o **vtělení Božího Syna**, začátek Nového Zákona, rozdělující dějiny na dobu před a po Kristu, o událost činící z nich **dějiny spásy pro všechny lidi**. I proto se modlitba „Anděl Páně zvěstoval Panně Marii“ odříkává v poledne, v čase, který dělí den – jakoby dějiny v malém – na dvě jeho poloviny.

Boží Syn sestupuje do světa způsobem **nadpřirozeným**, možnosti stvoření přesahujícím: **Panna počíná z Ducha svatého**. Bůh je **všemohoucí**, může i toto učinit. A také **učinil**, věříme. I proto, aby bylo zřejmější, že Ježíš je Boží Syn, který sestupuje z nebe, přijímá člověčenství Bůh takto podivuhodně, **zázrakem nad všechny ostatní**.

Panenské početí je něčím, co sice dějiny a jejich možnosti zcela **přesahuje**, ale co se v dějinách **reálně stalo**. Evangelijní zvěst a celá křesťanská víra v Ježíše Krista narozeného z Panny svědčí o panenském početí totiž **i jako o dějinné události**. Ne jako o pouhém mýtu či obrazu, ale jako o něčem, co se skutečně, byť **zázračně** událo. Ano, jde samozřejmě i o **symbol**, ale v silném slova smyslu: Hození **dohromady** dvou světů, **Božího a lidského**.

Jistěže bychom nyní mohli připomenout celou **škálu argumentů**, proč v **panenské početí** můžeme a máme věřit. Za celé dějiny křesťanství, kdy bylo nekřesťanským okolím od starověku různě zpochybňováno a i vysmíváno, se jich formulovalo dost a dost. O nich si ale můžeme přečíst v řadě učených knih. Navíc tyto argumenty samy o sobě víru ještě nedávají, jen jí mohou pomoci.

Raději proto zaměříme svou pozornost na otázku, **proč** právě tato pravda víry – podobně jako víra v Kristovo skutečné zmrtvýchvstání – je **pro celé naše křesťanství tak zásadní**. I přestože by se Bůh – ve své všemohoucnosti – **mohl vtělit i bez zázraku** panenského početí, prostřednictvím přirozeného spojení muže a ženy, Josefa a Marie, chceme-li. Ale prostě se **tak nevtělil**, narodil se **z Panny**, tak se stal člověkem.

A to nejen proto, že **panenské početí** pochopitelněji ozřejmuje, kým Ježíš Kristus je: **po otci Bohem a po matce člověkem**, ve dvou svých přirozenostech. Ani jen proto, že díky panenskému početí Ježíšovo lidství **není poskvrněno** dědičným hříchem, předávaným – dle otců – tělesným plozením. Dokonce **nejde** ani jen o to, že ve víře či nevíře v panenské početí se jakoby **koncentruje** náš postoj k celé **evangelijní zvěsti**, k níž Boží zázraky také patří a která **jako celek** není jen alegorií Božího přícházení k nám, ale nejprve **svědectvím** zkušenosti toho, co se stalo.

Zásadnost naší víry v **Boží vtělení** skrze **panenské početí** spočívá spíše v samotné tajemné skutečnosti, že Bůh **skrze ně** svým Božím zázračným způsobem **sestoupil** do hmoty světa, do jeho času a prostoru, do **lidství jednoho člověka Ježíše** a tím i celého lidského rodu. Aby je **proměnil** k lepšímu a aby s námi lidmi tajemně vnímatelně a znovu zázračně **zůstal**, zůstal **Bohem-s-námi**, v křesťanství a i v mnoha dalších podobách. Což obojí – proměna i Boží přebývání – se děje jedině **zázrakem**, doslova **za-zrakem**, přesahujícím naše možnosti a slabosti.

Že Slovo se v lůně panny stalo **tělem** a přebývalo **mezi námi** je tak vlastně nejzákladnější pravdou **křesťanství**. Dokonce tak velikou, že někteří staří církevní otcové byli přesvědčeni, že Boží Syn by se byl vtělil, **i kdyby byl Adam nezhrěšil**, neboť Bůh Otec by nás nemohl o něco tak velikého – navíc kvůli hříchu – připravit.

Kéž bychom proto **věřili** v Kristovo zázračné **vtělení**, podobně jako máme věřit v Kristovo zázračné **zmrtvýchvstání**.

Víra je ale **dar**, který můžeme jen **dostat**, a to od Boha. Věřit v Boha dnes – při tom všem, co se děje a co nás obklopuje – je totiž **skoro zázrak**. A možná právě zázraku našeho uvěření je skutečnost **panenského početí** největší **alegorií**: Naše **duše** je jako lůno Mariino, počatý Ježíš je **dar víry**, bez naší zásluhy. A **naděje a lásky**, jejichž početí a růst jsou snad ještě zázračnější.

V tajemství **Božího vtělení** se odráží i naše **křesťanská praxe**, neboť – s trochou metaforičnosti řečeno – „**Boží teorie**“ se skrze ně stává „**boholidskou praxí**“. Že Bůh přijal lidství z panny – a chce stále přijímat z nás vycházející z našeho srdce ven – nám připomíná, že naše **reálné křesťanství** nemůže zůstat jen teorií, ale že musí také přejít **v praxi**. Že Slovo Boží, Syn Boží se má **stát tělem i v nás** a z nás do světa, tedy nakonec **činem**, boholidským skutkem **lásky**. Což se neděje jinak než Božím zázrakem, respektive naším jeho přijetím, **zázračným početím**.

Bůh, podobně jako to učinil při zvěstování, se stále tedy chce **tajemně rodit** v srdcích a životech lidí, v našich vztazích a činech, a stále znovu tak **přicházet do světa**, v podobě konkrétních projevů naší **víry, naděje a lásky**. Které mají dát **tvar** našemu životu.

A to samozřejmě **nejde bez nás**, bez naší otevřenosti, pokory, svobody a chtění, spolupráce s Boží milostí, jak praví klasická teologická poučka...

Milé sestry, milí bratři, možná **i naší duši** tak **anděl Páně** chce dnes říci něco ve smyslu: „Neboj se, duše, neboť jsi našla milost u Boha... Panna Maria také počala a porodila Božího Syna... Vždyť u Boha není nic nemožného“.

Jestliže Bůh dokázal překonat zákonitosti přirozenosti, že panna mohla počnout, smíme doufat, že chce překonávat i naši slabost, znovu a znovu **sestupovat** do našeho života, naší duše i našeho těla, našich vztahů a činů, **jako dar víry**. A znovu se **zhmotňovat** v našem způsobu života, **jako čin lásky**, té, co přikrývá množství hříchu. A jako **naděje**, že láska má smysl, že život má smysl, že snaha o dobro má smysl a že je věčnost. Možná **co více** – v nynější složitě a pro mnohé tíživě době, po čtvrtěčních tragických událostech – **si přát**...

Prosme proto také, **aby se Kristus nějak narodil** všem lidem, zvláště trpícím a všelijak nemocným, nyní zejména obětem čtvrtěční tragédie na věčnosti a jejich blízkým zde ve světě.